

presentar en societat el Manifest de Sant Jordi, signat per intel·lectuals i polítics, que reclama l'ús social del català i denuncia els intents d'afeblir i fragmentar la llengua.

Un total de 300 persones, entre els quals hi havia polítics o que ho han estat, com Jordi Pujol, Joan Saura o l'alcalde de l'Alguer, i nombrosos alumnes de les escoles del municipi baix-empordanès, van donar veu als mots del periodista i assagista. L'endemà, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà va afegir-se a la marató poètica d'homenatge a Miquel Martí i Pol, també de 9 a 9.

A la ciutat de l'Onyar, els Amics del Museu d'Art, com ja va essent habitual, van realitzar el 26 d'abril les Dotze Hores de Lectura Viva, de nou del matí a nou del vespre, a la Sala la Planeta i en homenatge a l'artista del barri vell Isidre Vicens. Els convidats van ser, a banda d'escriptors i lectors, els alumnes de diferents escoles gironines, als quals se'ls vol encomanar el cuquet de la lectura d'una manera amena.

Un país que llegeix en veu alta, sembla factible que estimi molt més la literatura i aquells que la fan possible.

Moisés de Pablo

Els esports d'hivern, en una exposició

Exposició itinerant organitzada pels ajuntaments de Ribes de Freser i Camprodon, el Centre Excursionista de Catalunya i la Vall de Núria. Es va inaugurar a Ribes de Freser el passat 27 de març de 2004. La primera quinzena d'agost d'enguany es podrà visitar a Camprodon, el setembre i octubre al santuari de Núria, i el desembre al Centre Excursionista de Catalunya, a Barcelona.

En un moment com l'actual a Catalunya, en què els esports de la neu s'han massificat i les grans estacions d'esquí (pel que fa a nombre de visitants) s'han emplaçat de les comarques gironines al Pirineu lleidatà i andorrà, aquesta exposició (comissariada per Rosa Pous) permet recordar, a través d'una selecció d'imatges fotogràfiques d'època, procedents de l'Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya, quins han estat els orígens històrics de l'esquí a Catalunya, així com saber perquè les Valls de Ribes i de Camprodon foren pioneres en els esports de la neu. Si bé els noruecs el 1877 començaren a divulgar a Europa l'esquí com a pràctica esportiva, a Catalunya encara es tardà un xic a rebre el nou esport. L'excursionisme català de final de segle XIX, recordem-ho, tingué un caràcter més «científic» i cultural que no pas esportiu; i no va ser fins ben entrat el

segle XX, el 1908, que es creà, dins del Centre Excursionista de Catalunya, la Secció d'Esports de Muntanya. De fet, foren els dinàmics joves d'aquesta secció els responsables de la introducció de l'esquí a Catalunya,

de manera molt especial a través de l'organització de concursos d'esports d'hivern a Ribes de Freser (els anys 1911, 1912, 1913, 1914, 1915 i 1916); Camprodon, conjuntament amb Ribes de Freser (1917 i 1918); o Núria (a partir de 1921). No fou casualitat que fos el Pirineu gironí pioner en els esports de la neu. Ho afavorí, sens dubte, la seva proximitat amb Barcelona, especialment d'ençà l'ampliació de la xarxa ferroviària en les tres primeres dècades del segle passat, que permetia connectar la capital catalana amb importants

Els inicis de l'esquí a les valls de Ribes i Camprodon 1907-1930

centres d'estiueig, com ara Ripoll, Sant Joan de les Abadesses, Ribes de Freser, la Molina i Puigcerdà. També ho facilità la construcció d'allotjaments d'alta muntanya, ja fossin els refugis d'Ull de Ter (1909) i de la Molina (1925), a càrrec del CEC, o l'ampliació dels allotjaments del santuari de Núria a partir de 1922.

Les imatges de l'exposició mostren amb clara precisió les múltiples variants de l'esport de la neu a l'època (esquí de fons, caminada sobre la neu amb raquetes, descens amb *luges*, esquí de telemarc, esquí jòring amb cavalls...), així com la indumentària dels esquiadors, que ens diu molt del seu origen social burgès (alguns amb armilla i corbata inclosa). També és notable en les fotografies la presència femenina en la pràctica dels esports de la neu. Amb tot, es fa difícil pensar que entre els sectors socials més benestants de la Catalunya dels anys deu i vint del segle passat la igualtat de sexes fos un valor gaire estès. En aquest sentit, un no pot estar-se de recordar els significatius comentaris sexistes i classistes que acompanyaven unes fotografies (molt similars a les de l'exposició) de dones practicant l'esquí publicades a la revista *D'Ací i d'Allà* el desembre de 1926: «Les noies sense

renunciar –esperem-ho– al paper tradicional d'àngels de la llar, han pres [s'hi afirmava] amb extraordinari delit l'aprenentatge de l'ski que els permet lliscar sobre la neu amb l'esperança d'éssers silvestres i fugitius. Dins la vestimenta de llana, amb les calces ajustades al genoll i amples sobre la cuixa, amb la galta encesa pel fred de l'aire glaçat, no són menys adorables que dins el marc entenimentat d'un pis de la dreta de l'Eixample de la nostra estimada ciutat».

A part de la selecció de fotografies s'exposen també múltiples objectes relacionats amb l'esquí de gran potencial evocador i cartells turístics; d'aquests darrers destaca l'editat per la Societat d'Atracció de Forasters de Camprodon el 1930 obra del reconegut cartellista Josep Morell i Macias, del qual no fa pas gaire es va poder veure una bona mostra de cartells en l'exposició «Imatge i destí. Cartells turístics de les comarques gironines», celebrada en el Museu d'Art de Girona. Un catàleg profusament il·lustrat i acompanyat amb textos de Josep M. Sala, Manel Pujol i Jaume Paret permet al visitant més interessat endur-se a casa seva un bon record sobre la «prehistòria» i els orígens de l'esquí a Catalunya.

Joaquim M. Puigvert i Solà

Cap a la beatificació de dos feiocistes gironins

El 6 de novembre de 2003 va tenir lloc, a l'església parroquial de Sant Vicenç de Sarrià de Barcelona, l'acte d'inici del procés de beatificació de 63 joves de l'antiga FJC de Catalunya

Va ser una magna cerimònia, amb assistència de vuit bisbes, entre ells el de Girona. Eren joves de 17 a 33 anys, de les vuit diòcesis catalanes –dos gironins: Joaquim Monturiol Sans i Pere Sureda Corominas– «morts martirialment en la darrera persecució religiosa a casa nos-

tra», tal com deia la invitació tramesa pel cardenal Carles i l'actual Federació de Cristians de Catalunya.

La revolució iniciada a Catalunya el 20 de juliol de 1936 es bolcà violentament contra l'Església, el seu culte i els seus ministres (sacerdots, bisbes, religiosos i religioses), i

MARTIROLOGI

DE LA
FEDERACIÓ DE Joves CRISTIANS
DE
CATALUNYA